

▶ ПОЛТАВА:

«Величний благодійник людства» повертається на береги Дніпра

У Кременчуці на території гімназії № 7 відкрили пам'ятну дошку на честь видатного українця — лікаря, вченого, одного з фундаторів вітчизняної епідеміології Данила Самоїловича (на знімку). Його по праву вважають людиною, котра врятувала це наддніпрянське місто від вимирання під час епідемії чуми 1784 року. Саме тут, на правому березі Дніпра, тоді облаштували дев'ять бараків для інфікованих страшною хворобою-морвицею. Так утворилося поселення з більшої промовистою назвою Карантин (згодом воно стало територіальною складовою посади Крюків і, зрештою, — одного з районів Кременчука), яким опікувався Данило Самоїлович уже як безпосередній організатор протиепідемічних заходів.

Адже будучи медиком-науковцем і лікарем-практиком, він довів, що інфікування чумою відбувається при контактуванні з хворими. Тому відокремлення їх від здорових людей і, власне, ізоляція на той час були фактично найефективнішими засобами протидії розповсюдженню смертельно небезпечної інфекції. Під керівництвом авторитетного фахівця, котрий був

членом дванадцяти(!) іноземних академій, в Кременчуці та деяких інших південноукраїнських містах впроваджувалися прогресивні методи знезараження й лікування, що ставали воістину рятівними для багатьох тисяч людей. Про це пам'ятають їхні вдячні нащадки.

Тож ініціативу колективу гімназії № 7 про вшанування пам'яті подвизника лікувальної справи в Кременчуці підтримала міська влада. Пам'ятну дошку за ескізом знаної місцевої художниці Оксани Бойко виготовив скульптор Микола Степаненко. При цьому йшлося про реалізацію проекту «Відновлення імен славетних українців», який утілюється в життя за підтримки Товариства «Знання». Власне, в такий спосіб відбувається й відновлення історичної справедливості стосовно національної приналежності видатної особистості, котру ще за життя цілком заслужено називали «величним благодійником людства».

Нагадаємо, що народився майбутній світоц медицини в сім'ї сільського священика Самійла Сушковського на Чернігівщині. Таким було і його справ-

жне прізвище. Гризти граніт науки хлопцез починав у Чернігівському колегіумі та Києво-Могилянській академії. А при зарахуванні до «Могилянки» була традиція змінювати прізвище, уподібнюючи що стезю до служіння в монастирі, де цілком свідомо відікалися від мирських імен. Самоїловичем за батьковим ім'ям сина-спудея записала мати. Але той факт, що він залишив це прізвище й тоді, коли став знаменитим, та фактично увічнив ім'я батька, засвідчив його прагнення не перерізати пуповину нерозривного зв'язку зі своїм родом і народом...

Натомість, як і завжди у таких випадках, свої облудні корективи в житетпис видатного медика й ученого трубадури російської імперії вносили на всіх етапах її існування. Бо не лише видані там за царату ці сьогоднішні довідники, а й, скажімо, найтиражніший у СРСР Радянський енциклопедичний словник презентував Данила Самоїловича як виключно «русского» лікаря, одного з основоположників епідеміології... у Росії. Народився, підкреслимо ще раз, на питомо українській Чернігівщині, починав свій шлях у науку в

Чернігові та Києві, професійних вершин у протиепідемічній діяльності також досяг у рідному краї, але... «русский».

Та, зрештою, московитам не звикати привласнювати чуже. А нам, як то кажуть, своє робити. Зокрема й повертати в Україну імена видатних співвітчизників та належно вшановувати

пам'ять про них. Передовсім задля того, щоб уже ніколи не губити на стежках і роздоріжжях історії наших світочів, які завжди зорітимуть прийдешнім поколінням українців із глибини віків.

Василь НЕІЖМАК.

Фото з сайту
Кременчуцької міськради.